

Transparentnost Srbija

From: Transparentnost Srbija <ts@transparentnost.org.rs>
Sent: Wednesday, November 15, 2023 3:54 PM
To: 'office@acas.rs'
Subject: Prijava mogućeg kršenja pravila tokom izborne kampanje - predsednica opštine Ruma

Агенција за спречавање корупције

Царице Милице 1

11000 Београд

Пријава могућег кршења прописа током изборне кампање од стране јавног функционера, као и потребе да се испита могућа повреда прописа од стране органа власти и политичког субјекта

Прописи који би могли бити повређени или у вези са којима се указује на потребу провере чињеница:

Закон о спречавању корупције ("Службени гласник РС", број 35/2019, 88/2019, 11/2021 – аутентично тумачење, 94/2021 и 14/2022)

Члан 50. ст. 2:

Јавни функционер не може да користи јавне ресурсе за промоцију политичких странака, односно политичких субјеката, под чиме се посебно подразумева коришћење јавних ресурса у сврху јавног представљања учесника у изборима и њихових изборних програма, позивања бирача да за њих гласају на изборима, односно да бојкотирају изборе, као и коришћење јавних ресурса за друге видове политичких активности, као што су рад са бирачима и чланством, организовање и одржавање скупова и промоција, изада и подела рекламног материјала, брошура, лифлета и публикација, политичко оглашавање, истраживање јавног мњења, медијске, маркетиншке и консултантске услуге и спровођење обука за страначке активности.

Закон о финансирању политичких активности ("Службени гласник РС", број 14/2022)

Члан 23. став 3.

За спровођење активности унутар изборне кампање, политичким ентитетима је забрањено коришћење средстава буџета Републике Србије, буџета аутономне покрајине и буџета локалне самоуправе, чији су кандидати на изборима и изборним листама, као јавни званичници, државни службеници, званичници аутономне покрајине и локалне самоуправе или директно изабрана лица, смењени у сврху обављања својих службених дужности.

Члан 23. ст. 4.

Политичким субјектима је забрањено да у току изборне кампање, изузев јавних услуга и добара додељених у складу са чланом 6. став 2. овог закона, користе друге јавне ресурсе, укључујући службене просторије, возила, вебсајтове и инвентар државних, покрајинских и локалних органа, јавних установа и јавних предузећа, осим оним јавним функционерима који користе јавне ресурсе ради заштите личне безбедности, уколико је таква употреба јавних ресурса уређена прописима из те области или одлуком служби које се старају о безбедности функционера.

Члан 23. ст. 9:

Оглас и сваки други вид рекламног материјала који се користи у изборној кампањи мора да садржи идентификацију политичког субјекта који учествује у изборној кампањи.

Члан 9. став 1.

Прилог је новчани износ, осим чланарине, који физичко или правно лице добровољно даје политичком субјекту, поклон, као и услуге пружене без накнаде или под условима који одступају од тржишних.

Члан 9. став 3:

Давалац прилога, који обавља привредну делатност, дужан је да приликом давања прилога, а најкасније наредног дана од дана давања прилога, достави политичком субјекту своју изјаву или потврду надлежног органа да је измирио све обавезе по основу јавних прихода, као и изјаву да не врши нити да је у последње две године вршио делатност од општег интереса по основу уговора. Правно лице - давалац прилога дужно је да достави и податке о својој власничкој структури. Давалац прилога дужан је да, најкасније у року од три дана од дана давања прилога, достави политичком субјекту своју изјаву да није прекорачио максималну вредност давања из члана 10. ст. 1. и 2. овог закона.

Члан 9. ст. 6.

Политички субјекат је дужан да евидентира прилог из става 1. овог члана.

Опис битних чињеница и њихова правна квалификација:

Према јавно доступним подацима из базе компаније „Мета“ (Facebook Add Library), у шта се можете уверити увидом у следећи линк, https://www.facebook.com/ads/library/?active_status=all&ad_type=political_and_issue_ads&country=RS&view_all_page_id=101562892383715&search_type=page&media_type=all, током актуелне изборне кампање вршено је плаћено политичко оглашавање од стране корисника Александре Ћирић Бошковић.

Према назнаци на почетној страни овог корисника, реч је о званичном налогу јавног функционера – „председник општине Рума – Александра Ћирић“ <https://www.facebook.com/predsednikopstine>.

Међу објавама ове јавне функционерке на наведеној друштвеној мрежи и налогу, на коме је истакнуто да је реч о профилу председника општине Рума, може се уочити и плаћени политички оглас ("спонзорисана реклама") чији је ИД у Библиотеци реклама: 1754269978367952. Оглас, који је био активан у периоду 05.11.2023.–13.11.2023. године, састоји се од текста "Потпис за листу "Александар Вучић - Србија не сме да стане". Верујемо у нашу победу и бољу Србију. Србија не сме да стане!" и 7 фотографија на којима се налази већи број грађана. На већини фотографија као што су нпр. фотографије број 1, 2, 4, 6 и 7 јасно се могу видети назив и лого Српске напредне странке, као и ознака "Месни одбор Пећинци" из чега се може закључити да су фотографије настале испред и у просторијама те странке приликом прикупљања потписа за поменуту листу.

Именована Александра Ћирић Бошковић је, како се може видети, својим објавама на профилу на друштвеној мрежи „Facebook“, на коме је наведена јавна функција, супротно његовој сврси искористила јавни ресурс за промоцију једног политичког субјекта у изборној кампањи. **Наведена злоупотребе јавног ресурса (што јавна функција по својој природи представља) рађа сумњу да је јавни функционер повредио одредбу члана 50. ст. 2. Закона о спречавању корупције, тако што је недозвољено искористио јавни ресурс за промоцију једног политичког субјекта у изборној кампањи, због чега треба испитати наводе ове пријаве.**

Следеће питање које захтева проверу у поступку пред Агенцијом односи се на плаћање трошкова промоције појединих објава корисника и евидентирање евентуалних прилога.

На основу информација које објављује „Facebook“, за сада није реч о нарочито значајним трошковима (трошак није премашио 100 евра). Међутим, код објаве која промовише политички субјект, односно изборну листу “Александар Вучић - Србија не сме да стане”, јавља се питање да ли су пријављени, односно да ли ће бити пријављени као трошак изборне кампање тог политичког субјекта. Наиме, наведено је да је промоцију описане објаве платио

„председник општине Рума“, а не политички субјект, па би, у складу са изложеним правилима из Закона о финансирању политичких активности, требало утврдити да ли је корисник пријавио политичком субјекту да је пружио бесплатну услугу, која је тржишна вредност те услуге и да ли је прилог дозвољен у складу са правилима из Закона о финансирању политичких активности. Ово последње је нарочито спорно због тога што је „председник општине Рума“ не само јавни функционер, већ и орган локалне самоуправе, а органи локалне самоуправе не смеју финансирати политичке субјекте, изузев на начин прописан Законом о финансирању политичких активности.

Због тога позивамо Агенцију да утврди да ли су обавезе поштоване, тако што ће проверити податке које поседује политички субјект – подносилац изборне листе “Александар Вучић - Србија не сме да стане”.

У случају да је физичко лице плаћало ове огласе, а да они нису евидентирани у складу са Законом о финансирању политичких активности, то би представљало још једну **могућу повреду закона на које се указује у овој пријави**.

Најзад, у вези са видео снимцима у којима се промовише политички субјект, а који се могу видети у појединим објавама са списка, постоји још један вид могуће повреде закона – пропуштање дужности политичког субјекта - “Александар Вучић - Србија не сме да стане”, да се идентификује у промотивном материјалу (плаћеном огласу) што такође представља **могућу повреду закона на коју се указује у овој пријави**.

П.С. У прилогу, снимак/screenshot странице Мета

Београд, 13.11.2023.

Election Campaign Monitoring Team/Тим за праћење изборне кампање

Transparency Serbia / Транспарентност Србија

Palmotićeва 31 / Палмотићева 31

tel: (+381 11) 303 38 27

Beograd, Serbia / Београд, Србија

www.transparentnost.org.rs